

ЗВЕРНЕННЯ
до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету
Міністрів України щодо соціального захисту сімей з дітьми,
забезпечення охорони материнства і дитинства та подолання
демографічної кризи

Протягом останніх кількох десятиліть Україна потерпає від демографічної кризи, яка в останні роки лише загострюється, оскільки питання її вирішення та пом'якшення довгострокових негативних наслідків фактично випало з поля зору української влади.

У кінцевому підсумку, особливо враховуючи шокуючий вплив пандемії COVID-19 на національні системи охорони здоров'я та соціального захисту, це веде до депопуляції населення України, викривлення його соціально-демографічної структури та створює надзвичайні загрози подальшому розвитку держави та української нації загалом.

За прогнозами ООН, викладеними у доповіді "Перспективи світового народонаселення", Україна увійшла до ТОП-5 вимираючих країн світу, де протягом найближчих трьох десятиліть населення буде скорочуватися найвищими темпами. За розрахунками експертів ООН, до 2050 року населення України скоротиться порівняно з 2019 роком на 19,9% (з 43,994 до 35,219 млн осіб).

На сьогодні Україна переживає безпрецедентний демографічний спад – за період 1990-2020 рр., за офіційними даними Державної служби статистики, його масштаб уже перевищив 10 мільйонів громадян, – і скорочення народжуваності, зростання смертності, погіршення якості та рівня життя громадян, інтенсивний відтік трудових і загалом людських ресурсів закордон триває.

За підсумками 2020 року, в нашій державі на 100 померлих припадало лише 48 живонароджених, а це означає, що в Україні смертність у 2,3 рази перевищує народжуваність (що відповідає вже тривалій тенденції) і не забезпечується навіть просте відтворення населення.

Поглиблюючим і стимулюючим фактором кризи стала неналежна соціальна політика, що реалізувалася в Україні, наслідком якої стало масштабне скорочення державної підтримки дітей і сімей з дітьми, необґрунтоване позбавлення їх законних соціальних гарантій і пільг, поширення бідності (у тому числі дитячої) та зuboжіння населення.

Безумовно, така ситуація потребує невідкладного виправлення, і в інтересах нашого суспільства та держави – впровадження ефективної демографічної та соціальної політики, відновлення системи соціального захисту

материнства та дитинства, а також надання належної соціальної підтримки дітям і сім'ям з дітьми.

На сьогодні особлива відповідальність держави полягає в тому, щоб забезпечити гідну соціальну підтримку і захист дитинства, материнства і сім'ї.

Ми вважаємо, що влада України повинна взяти курс на політику відновлення та розвитку системи соціальних прав дітей, сімей, в яких виховуються діти, багатодітних сімей, дітей з інвалідністю та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Ми закликаємо владу вжити заходів, ініціювати та прийняти відповідні закони, які забезпечать:

1. Затвердження Національної демографічної стратегії на довгострокову перспективу.

2. Затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми "Всебічна соціальна підтримка для матері, дитини та сім'ї".

3. Вжиття заходів, спрямованих на скорочення і запобігання ризикам бідності серед малозабезпечених і багатодітних сімей, матерів – одначок, а також сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах.

4. Відновлення підвищених виплат при народженні другої, а також третьої та кожної наступної дитини та виплат по догляду за дітьми до 3-х років.

5. Відновлення соціальних гарантій для дітей і молоді щодо пільгового харчування, проїзду та оздоровлення.

6. Перегляд розміру державних соціальних виплат і допомог для дітей і молоді в частині їх наближення до розміру фактичного прожиткового мінімуму для відповідних соціальних і демографічних груп населення.

7. Відновлення права на здобуття освіти на пільгових умовах дітей з інвалідністю, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з багатодітних сімей.

8. Надання соціальної підтримки дітям, які отримали інвалідність і постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

9. Збільшення розміру адресної допомоги дітям з числа внутрішньо переміщених осіб до рівня фактичного прожиткового мінімуму для дітей відповідного віку.

10. Перегляд алгоритму розрахунку державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю на основі мінімальної заробітної плати на двох членів сім'ї (дитини та матері (опікуна)).

11. Скасування обмеження надання пільг багатодітним і прийомним сім'ям та дитячим будинкам сімейного типу залежно від сукупного доходу сім'ї.

12. Запровадження диференційованої соціальної податкової пільги працюючим батькам у залежності від кількості дітей, що знаходяться на їх вихованні.

13. Реалізацію проєктів здешевлення іпотечних кредитів для сімей, де виховується троє і більше дітей, а також проєктів будівництва соціального житла для сімей з дітьми.

14. Запровадження системи підтримки студентських сімей з дітьми, зокрема, щодо надання знижок в оплаті за навчання, дисконтованих цільових кредитів на оплату навчання.

15. Вирішення проблеми улаштування дітей до дошкільних навчальних закладів та перевантаженості дошкільних навчальних закладів.

Ми звертаємося з закликом до розуміння та співпраці, адже майбутнє наших нащадків, їх фізичне і духовне здоров'я, добробут є основною цінністю держави!

Ми вважаємо, що захист дітей та сімей з дітьми має бути пріоритетом державної соціальної політики!

*Підтримано
на VI сесії обласної ради
VIII скликання
18 червня 2021 року*